

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-28-16>

УДК 658

ЛОГІСТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ У СФЕРІ МІЖНАРОДНОЇ ЕЛЕКТРОННОЇ КОМЕРЦІЇ

LOGISTICS ACTIVITIES IN THE FIELD OF INTERNATIONAL ELECTRONIC COMMERCE

Кириченко Анастасія Володимирівнакандидат економічних наук, доцент,
Національний університет біоресурсів і природокористування України
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5647-7698>**Березовська Людмила Олексіївна**кандидат економічних наук, доцент,
Національний університет біоресурсів і природокористування України
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2782-032X>**Kyrychenko Anastasiia, Berezovska Lyudmyla**

National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine

Стаття присвячена дослідженню логістичної діяльності у сфері міжнародної електронної комерції. Суттєво вплинула на розвиток міжнародної електронної комерції світова пандемія COVID-19, яка підштовхнула бурхливий розвиток світової роздрібною торгівлі. У 2020 р. обсяг електронного роздрібного продажу перевищив 4,28 трлн доларів США у всьому світі, а вже в 2021 р., згідно прогнозів, він сягне 4,89 трлн доларів США, а в 2024 р. – 6,39 трлн доларів США. Серед видів логістичної діяльності підприємств електронної комерції варто виділити інсорсинг логістичної діяльності (виконання логістичних операцій власним підрозділом компанії; фулфілмент), логістичний аутсорсинг (фулфілмент; поштово-логістичний оператор; логістичний провайдер; дропшипінг) та комбінування інсорсингу та аутсорсингу (поєднання логістичних операцій, що виконує власним підрозділом підприємства та перенесення певний відсоток операцій іншому підприємству).

Ключові слова: логістична діяльність, міжнародна електронна комерція, інтернет, COVID-19, електронні роздрібні продажі.

Статья посвящена исследованию логистической деятельности в сфере международной электронной коммерции. В 2020 г. объем электронной розничной продажи превысил 4,28 трлн долларов США во всем мире, а уже в 2021 г., согласно прогнозам, он достигнет 4,89 трлн долларов США, а в 2024 г. – 6,39 трлн долларов США. Среди видов логистической деятельности предприятий электронной коммерции стоит выделить инсорсинг логистической деятельности (выполнение логистических операций собственным подразделением компании; фулфилмент), логистический аутсорсинг (фулфилмент; почтово-логистический оператор; логистический провайдер; дропшипинг) и комбинирования инсорсинг и аутсорсинга (сочетание логистических операций, выполняет собственным подразделением предприятия и переноса определенным процент операций другому предприятию).

Ключевые слова: логистическая деятельность, международная электронная коммерция, интернет, COVID-19, электронные розничные продажи.

The article is devoted to the study of logistics activities in the field of international e-commerce. It was found that since the inception of e-commerce in 1994, it has gradually spread around the world and continues to gain momentum. The development of international e-commerce was significantly influenced by the global pandemic COVID-19, which spurred the rapid development of global retail trade. The analysis of the types of international e-commerce gave grounds to single out the B2C model – the sale of goods and services to individuals as one of the priority segments of the e-logistics market. In the segment of the world market of electronic logistics activities, the following elements of its infrastructure and logistics support can be distinguished: electronic trade lines; internet showcases; online stores (e-shops, e-shop); online auctions; electronic supermarkets; online trading systems. In 2020, the volume of electronic retail sales exceeded 4.28 trillion US dollars worldwide, and in 2021, according to forecasts, it will reach 4.89 trillion US dollars, and in 2024 – 6.39 trillion US dollars. Despite the COVID-19 pandemic and the decline in offline sales worldwide, there has been a two-fold increase in international e-commerce in all regions of

the world. The undisputed leaders of growth were: Latin (36.7%) and North America (31.8%). As for the analysis of e-commerce by country, China will continue to lead the global e-commerce market in 2021 (\$ 2.8 trillion), followed by a significant lag in the US (\$ 843 billion). After China and the United States, the largest e-commerce markets are the United Kingdom (\$ 169 billion), Japan (\$ 144.08 billion) and South Korea (\$ 120.56 billion). Among the types of logistics activities of e-commerce enterprises should be distinguished outsourcing logistics activities (performing logistics operations by the company's own division; fulfillment), logistics outsourcing (fulfillment; postal and logistics operator; logistics provider; dropshipping) and combination of outsourcing, insourcing own division of the enterprise and the transfer of a certain percentage of operations to another enterprise).

Keywords: logistics activities, international e-commerce, Internet, COVID-19, electronic retail sales.

Постановка проблеми. Економічний розвиток держав світу визначають за рядом факторів, одним з яких є їхній технологічний розвиток. Так, розвиток технологій, в тому числі, Інтернету, і в подальшому глобалізація цього процесу вплинули на міжнародну торгівлю. З початку 60-х років 20 ст. підприємства здійснювали електронні операції через примітивні комп'ютерні мережі. Зародженням електронної торгівлі вважають дату 11.08.1994 р. – з моменту першого продажу компакт-диску через сайт NetMarket – американську роздрібну платформу [6, с. 6]. Логістична діяльність у сфері міжнародної електронної комерції спирається на інформаційні технології, що забезпечують реалізацію замкненого комерційного циклу, включаючи замовлення товару, здійснення платежів, контроль та участь підприємства торгівлі у ланцюзі поставки товару і здійснюються на основі електронного документообігу та обумовлюють перехід прав власності чи прав використання від однієї юридичної особи до іншої [3, с. 87]. Враховуючи активний розвиток міжнародної електронної комерції, особливо в умовах пандемії COVID-19, актуальним постає питання системного дослідження розвитку міжнародної електронної комерції та механізмів її логістичного забезпечення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання логістичної діяльності у сфері міжнародної електронної комерції досліджувалися у працях таких вітчизняних та іноземних науковців, як Батрименко В. В. [1], Бергер А. Д., Галета А. С. [2], Ільченко Н. Б., Фреюк О. В. [3], Омельченко О. В. [4], Тертичний Я. С. [5], Яценко О. М., Грязіна А. С., Шевчик О. О. [6], Keenan M. [7] та інших.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Не зважаючи на велику кількість досліджень в даному напрямку варто зазначити, що потребує уваги саме системний підхід направлений на дослідження розвитку міжнародної електронної комерції та її логістичного забезпечення. Також, у зв'язку з бурхливим розвитком електронної комер-

ції у всьому світі під час пандемії COVID-19, потребує уваги прогноз на майбутнє темпів розвитку досліджуваного явища.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Мета статті полягає в системному дослідженні логістичної діяльності у сфері міжнародної електронної комерції в умовах пандемії COVID-19 та після її завершення.

Виклад основного матеріалу дослідження. Міжнародна електронна комерція представлена такими типами: бізнес для бізнесу (B2B), бізнес для споживачів (B2C), споживач для споживача (C2C), споживач для бізнесу (C2B), бізнес для уряду (B2A), споживач для уряду (C2A). Одним з пріоритетних сегментів міжнародного ринку електронної логістичної діяльності слід вважати модель B2C – продаж товарів і послуг фізичним особам. Основу цього сегменту становить логістична електронна роздрібна торгівля. В сегменті світового ринку електронної логістичної діяльності можна виділити наступні елементи його інфраструктурно-логістичного забезпечення: електронні торговельні ряди; інтернет-вітрини; інтернет-магазини (електронні магазини, е-магазин); інтернет-аукціони; електронні супермаркети; торговельні інтернет-системи [4, с. 92].

Перевагами міжнародної електронної комерції є: легша експансія на зовнішні ринки; простіше знайти відповідність товарному ринку; коротші цикли продажів B2B; швидше нарощування міжнародної присутності; нижчі бар'єри для входження. Міжнародна електронна комерція постійно зростає і очікується її подальше зростання, особливо, під впливом COVID-19. Очікується, що глобальний ринок електронної комерції складе 4,89 трлн дол. США у 2021 р. За оцінками, ця цифра зростатиме протягом наступних кількох років, що свідчить про те, що електронна комерція без меж стає вигідним варіантом для інтернет-магазинів [7].

В міжнародній системі роздрібно-торгівлі все більших обертів набирає електронна комерція. Це можна пояснити постійним зрос-

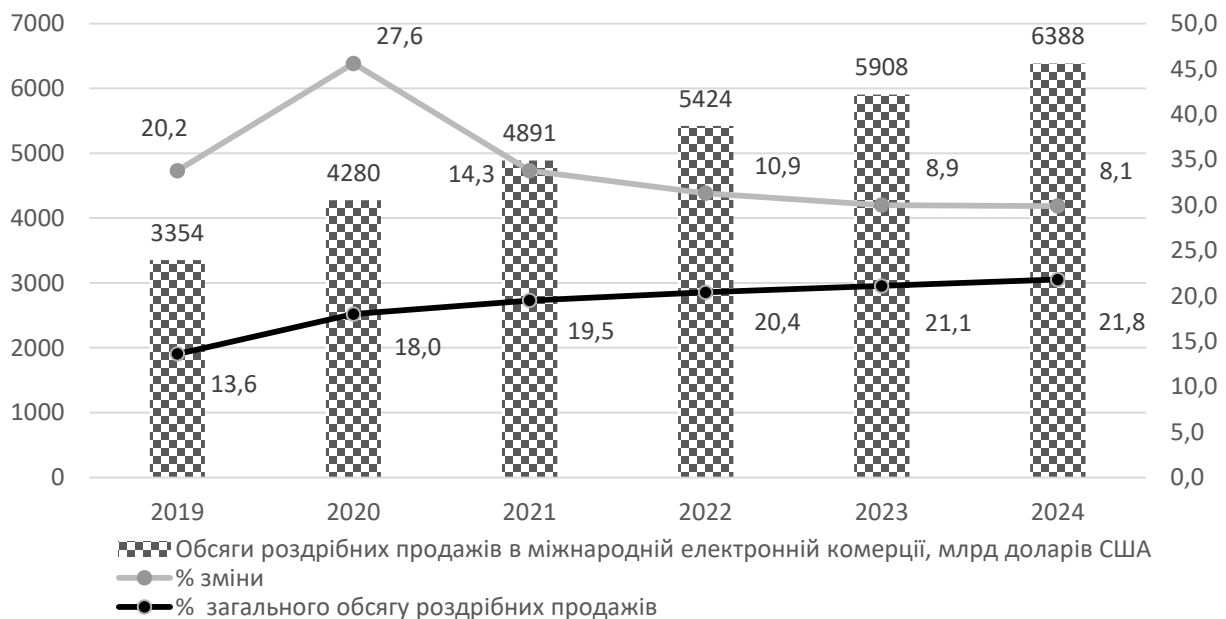

Рис. 1. Роздрібні продажі в міжнародній електронній комерції в 2019–2024 рр.

Джерело: побудовано автором за [7]

танням доступу до інтернету в усьому світі, і, як наслідок, кількість онлайн-покупців зростає щороку. У 2020 р. обсяг електронного роздрібно-го продажу перевищив 4,28 трлн доларів США у всьому світі (рис. 1).

Аналіз рис. 1 дає підстави стверджувати, що два роки тому лише 13,6% продажів було здійснено за допомогою онлайн-покупок. Сьогодні, згідно прогнозів, ця кількість досягне 19,5% у 2021 р., тобто збільшення частки ринку електронної комерції на 45,8% протягом двох років. Очікується, що зростання продовжиться, досягнувши 21,8% до 2024 р., що означає збільшення на 8,2% лише за п'ять років.

Зростання роздрібних продажів у глобальному масштабі буде продовжувати зростати і поглинати більшу частку роздрібно-го ринку. За даними eMarketer, роздрібна торгівля в інтернеті досягне 6,39 трлн дол. США. Незважаючи на те, що в 2020 р. роздрібна торгівля мала важкий рік, на кожному національному ринку, охопленому eMarketer, спостерігалось дво-значне зростання електронної комерції. Латинська Америка спостерігала неймовірно зростання (36,7%), незважаючи на 3,4% загального роздрібно-го продажу. Електронний комерційний сектор Аргентини в 2020 р. виріс на 79%, за ним слідував Сінгапур – на 71,1% (рис. 2).

Китай продовжує очолювати світовий ринок електронної комерції, загальний обсяг продажів в інтернеті становить трохи менше 2,8 трлн. доларів США. У нього також є найбільше цифрових покупців у світі – 792,5 млн,

що становить 33,3% від загальної кількості. Китай повинен стати першою в історії державою, яка здійснила більше половини своїх роздрібних продажів в інтернеті, при цьому 52,1% роздрібно-ї торгівлі здійснюється через електронну комерцію.

Очікується, що ринок електронної комерції США досягне понад 843 млрд. доларів США у 2021 р., що становить менше третини китайського. Після Китаю та США третім за величиною ринком електронної комерції є Великобританія. Очікується, що загальний обсяг продажів електронної комерції у Великобританії складе 169 млрд доларів США, що незначно зменшиться зі 180 мільярдів доларів у 2020 р. (рис. 3).

Завершують п'ятірку найбільших ринків електронної комерції такі держави: Японія прогнозується на рівні 144,08 млрд доларів США у 2021 р., а Південна Корея, як очікується, принесе 120,56 млрд. доларів США. Три з п'ятірки найбільших ринків є частиною Азіатсько-Тихоокеанського регіону, на частку яких припадає 62,6% усіх продажів в інтернеті. Це робить головним ринком для роздрібно-ї торгівлі зосередження своїх зусиль.

Розвиток електронної комерції став причиною збільшення попиту на послуги логістичних операторів, а саме на використання складських приміщень (зберігання та обслуговування), а також швидку та якісну доставку. Серед видів логістичної діяльності підприємств електронної комерції виділяють: інсорсинг логістичної

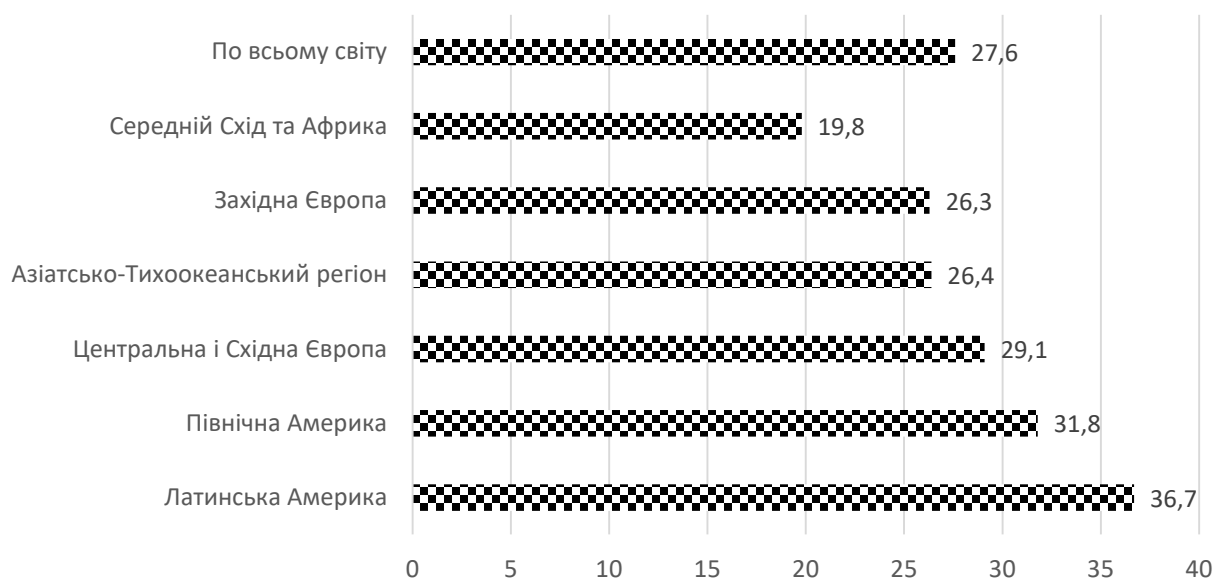

Рис. 2. Зростання роздрібних продажів в міжнародній електронній комерції за регіонами в 2020 р., %

Джерело: побудовано автором за [7]

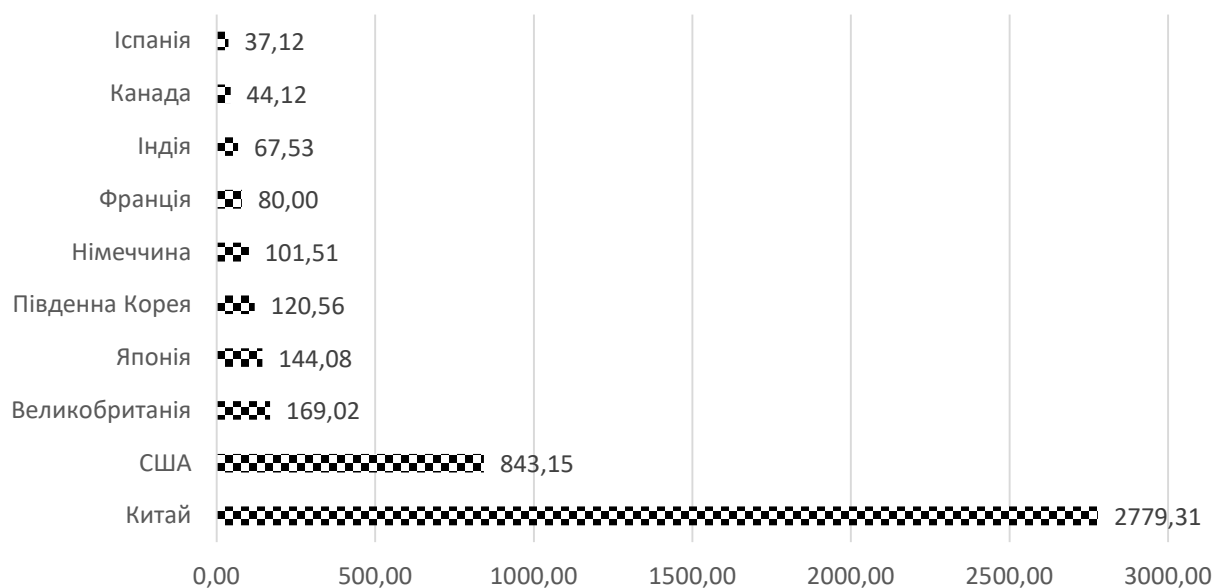

Рис. 3. Прогноз роздрібних продажів в міжнародній електронній комерції в розрізі держав в 2021 р., млрд доларів США

Джерело: побудовано автором за [7]

діяльність (виконання логістичних операцій власним підрозділом компанії; фулфілмент), логістичний аутсорсинг (фулфілмент; поштово-логістичний оператор; логістичний провайдер; дропшипінг) та комбінування інсорсингу та аутсорсингу (поєднання логістичних операцій, що виконує власним підрозділом підприємства та перенесення певний відсоток операцій іншому підприємству) [3, с. 94].

Висновки. Основними передумовами розвитку логістичної діяльності у сфері міжнарод-

ної електронної комерції є збільшення кількості споживачів світової інтернет-торгівлі та обсягів міжнародної електронної комерції. На збільшення інтернет-покупців в усьому світі сильно вплинула світова пандемія COVID-19, та, згідно прогнозів, в майбутньому буде спостерігатись подальше зростання міжнародної електронної комерції. Перспективами подальших розвідок стане дослідження нових видів логістичної діяльності підприємств електронної комерції та їх специфіка в державах світу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Батрименко В.В. Запровадження сучасних форм електронної комерції в умовах діджиталізації світової економіки. *Стратегія розвитку України*. 2019. № 2. С. 58–65.
2. Бергер А.Д., Галета А.С. Світові тенденції розвитку електронної комерції з урахуванням кризових умов пандемії COVID-19. *Економіка та суспільство*. 2021. № 26. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/348>
3. Ільченко Н.Б., Фреюк О.В. Логістика електронної комерції моделі В2С. *Innovative scientific researches: European development trends and regional aspect*. 2nd ed. Riga, Latvia : "Baltija Publishing", 2020. P. 86–107.
4. Омельченко О.В. Розвиток міжнародної логістики в умовах електронізації світової економіки : дис. ... канд. ек. наук : 08.00.02. Вінниця, 2015. 232 с.
5. Тертичний Я.С. Детермінанти розвитку електронної комерції в умовах глобальної дигіталізації : дис. ... канд. ек. наук : 08.00.02. Вінниця, 2021. 241 с.
6. Яценко О.М., Грязіна А.С., Шевчик О.О. Електронна комерція як елемент глобальної торговельної системи. *Актуальні проблеми економіки*. 2019. № 8. С. 4–15.
7. Keenan M. Global Ecommerce Explained: Stats and Trends to Watch in 2021. URL: <https://www.shopify.com/enterprise/global-ecommerce-statistics>

REFERENCES:

1. Batrymenko V.V. (2019) Zaprovadzhennja suchasnykh form elektronnoji komerciji v umovakh didzhytalizaciji svitovoji ekonomiky [Introduction of modern forms of e-commerce in the conditions of digitalization of the world economy]. *Strateghija rozvytku Ukrainy*, no. 2, pp. 58–65.
2. Bergher A.D., Ghaleta A.S. (2021) Svitovi tendenciji rozvytku elektronnoji komerciji z urakhuvannjam kryzovykh umov pandemiji COVID-19 [Global trends in the development of e-commerce, taking into account the crisis of the COVID-19 pandemic]. *Ekonomika ta suspiljstvo*, no. 26. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/348>
3. Iljchenko N.B., Frejuk O.V. (2020) Loghistryka elektronnoji komerciji modeli B2C [B2C model e-commerce logistics]. *Innovative scientific researches: European development trends and regional aspect*. 2nd ed. Riga, Latvia: "Baltija Publishing", pp. 86–107.
4. Omeljchenko O.V. (2015) Rozvytok mizhnarodnoji loghistryky v umovakh elektronizaciji svitovoji ekonomiky: dys. ... kand. ek. nauk: 08.00.02 [Development of international logistics in the electronic economy of the world economy]. Vinnycja, 232 p.
5. Tertychnyj Ja.S. (2021) Determinanty rozvytku elektronnoji komerciji v umovakh ghlobaljnoji dyghitalizaciji: dys. ... kand. ek. nauk: 08.00.02 [Determinants of e-commerce development in the context of global digitalization]. Vinnycja, 241 p.
6. Jacenko O.M., Ghrjazina A.S., Shevchuk O.O. (2019) Elektronna komercija jak element ghlobaljnoji torghoveljnoji systemy [E-commerce as an element of the global trading system]. *Aktualjni problemy ekonomiky*, no. 8, pp. 4–15.
7. Keenan M. Global Ecommerce Explained: Stats and Trends to Watch in 2021. URL: <https://www.shopify.com/enterprise/global-ecommerce-statistics>